

Фото Бориса Дворного та Мішель Волкової

МОЛОДІЖНІ ТРЕНДИ 21 СТОЛІТТЯ

Що сьогодні в тренді у підлітків та молоді? Комусь здається, що життя так званого «покоління Z» («зетів» чи «зумерів») та наступного за ним «покоління Альфа» проходить цілком у гаджетах. Цифрові технології для них – речі прості, побутові, знайомі майже с пелюшок. Вони майже не бувають офлайн, не уявляють себе без месенджерів, соцмереж, віртуальної реальності. В реальному світі вони здебільшого нудьгують та, якщо в них забрати їх улюблені смартфони, айфони, планшети, не будуть знати, куди себе подіти. Але це не так.

Сучасна молодь не тільки добре обізнана в нагальних викликах та загрозах, а й шукає власні шляхи їх подолання. «Зети», як ніхто, націлені на особистісний розвиток та гармонійне співіснування з навколишнім світом. Вони обожають мистецтво, цікавляться наукою і технологіями, багато (насправді) вчать, бо знаються на самоосвіті,

завжди шукають можливості для творчого самовираження. А ще вони здатні відкриватися світу, допомагати, творити справжні добрі вчинки.

Наприклад, сучасну молодь турбує сміття. Точніше, його сказаний надлишок в надто безпечному, звичному до культу споживання світі. Ресайкл-арт...

чули про таку мистецьку течію? Це переробка, а краще сказати, творча трансформація відходів з метою їх подальшого використання. Змога зробити витвір мистецтва з непотрібних речей. Спроба показати людям, як необачно вони ставляться до ресурсів, які зовсім не безграничні. Меседж – нагадування людині 21 віку, адже сучасна людина потрібна не смітити і руйнувати, а берегти, рятувати і створювати.

До речі, в нашому Палаці є свої митці «переробки», які вважають, що вмілі руки та фантазія, навіть, з мотлоху зроблять цукерочку. В гуртку «Модельювання іграшки – сувенір» з «нічого» (з того, що зазвичай виносять на смітник), роблять... свято! Прикраси на ялинку, різноманітні святкові аксесуари та

атрибутику. А ще із старого непотрібного одягу шиють м'які іграшки, роблять ляльки – мотанки.

«Із бабін з-під скотчу робимо шкатулки, ялинкові іграшки, із трубочок з-під паперових рушників звірят, органайзери для дрібничок, із дисків – гольнички в вигляді капелюхів, старі в'язані речі розпускаємо і робимо волосося для ляльок», – розповідає керівник гуртка Оксана Григорівна Туз. Її вихованця такий творчий (перетворювальний) процес дуже подобається. Бо це ж як диво! Чарівництво!

«Мінімум затрат, а задоволення дуже багато, діти самі пропонують різні варіанти, а потім ми гуртом втілюємо. Пінопластовий футляр з-під мобілки перетворили на новорічну кар-

тинку. Ялинки ми взагалі робимо використовуючи вторинний матеріал від гудзиків до газет. Створювали і великі поробки на новорічну ялинку в Палаці, на головну ялинку міста на Фестивальній, та ще й багато разів займали призові місця».

До того ж, в минулі роки на базі Палацу реалізувався соціальний проект «Друге життя» саме з такої творчої переробки, автором якого була вихованка циркової студії «Арлекін» Олександра Крамченко. Екологічні заходи і проекти завжди були в топі у наших тинейджерів. Ось, і цей рік не став винятком. Про те, що турбує запорізьку молодь, які соціальні проекти пропонують вихованці Палацу реалізувати в найближчий час, а також чому саме небайдужість сьогодні у тренді, **читайте на ст. 2.**

МОЛОДІЖНІ ТРЕНДИ: ДОБРОТА ЯК СПОСІБ ЖИТТЯ

Продовження.

Початок на ст. 1.

В жовтні серед вихованців Палацу відбувся ярмарок дитячих соціальних проектів. Цей захід проходить вже не перший рік, його учасники презентують власні волонтерські, екологічні, культурні, освітні та мотивуючі ініціативи, які згодом за допомогою всієї творчої спільноти втілюються у життя. На думку його учасників бути відповідальним – модно, доброта – це не одноразова акція, а спосіб життя, а між ідеєю та результатом – непротистий шлях, який можна здолати тільки разом.

Цього року свої ідеї та програми щодо їх реалізації презентували гурток фітнесу, хореографічна студія «Весняночка» та гурток графічного дизайну.

«Здоров'я зараз в тренді» – під таким слоганом вихованки гуртка фітнесу Белькова Єлизавета та Голованова Тая презентували свій проект по створенню мотивуючих відео-челенджів. «Наша мета – залучити підлітків до здорового способу життя, правильного харчування та фізичної активності. Сучасна людина повинна опікуватися своїм здоров'ям з самого дитинства. Насправді, об'їдатися в «Макдональдс» – це не модно. Модно – гарно

выглядати, гарно почуватися. Гарне самопочуття – це здоров'я, а здоров'я – це краса. А ще бути здоровим – весело», – вважає Ліза Белькова.

«До того ж, за часів епідемії необхідно зміцнювати імунітет, бути у гарному настрої, бути на позитиві, – додає Тая Голованова. – Тому всі бажаючі приєднатися до нашого проекту і цього конкурсу мають зняти якесь кумедне, позитивне, мотивуюче відео, як вони піклуються про своє здоров'я, що вони їдять, як займаються спортом, тобто показати гарний корисний приклад іншим людям».

Проект «Дай лапу» від студії «Весняночка» (його автори Олексюк Ксенія, Шкабарня Анастасія, Богуславська Руслана, Приходько Євгенія) – це збір всього необхідного для бездомних тварин, що живуть у притулку. Його автори занепокоєні, що наближається зима, а у братів наших менших немає чим перезимувати.

«Ми хочемо зібрати корм, ковдри, ліки, будь-що, що допоможе волонтерам із запорізького притулку «Дай лапу, друг!». Ми були там, бачили, як важко і людям, і тваринам в таких умовах, коли ніхто не допомагає», – каже Анастасія Шкабарня. «Це просто до сліз боляче. Доводилося бачити

на власні очі, як деякі люди завдавали шкоди беззахисним тваринам, викидали їх на вулицю. Тому просто не можемо залишитися осторонь», – додає Євгенія Приходько. «Хочеться змінити ситуацію на краще, у кожній тварини повинен бути якщо не дім, то право на життя», – вважає Ксенія Олексюк.

«Життя без сміття» – це проект вихованців гуртка графічного дизайну (його автори – Касьянова Настя, Печенюк Аліна, Колесник Софія, Кравцова Софія, Фатєєва Кіра), що має на меті поєднання екологічної свідомості з творчими дизайнерськими розробками. «Ніхто не повинен залишатися байдужим, тому треба створити такі візуальні образи, щоб привернути увагу людей, донести до них почуття відповідальності за те, що вони роблять, як ставляться до навколишнього середовища», – каже спікерка проекту Анастасія Касьянова.

До речі, Настя навчається не тільки графічному дизайну, але й займається в екологічному гуртку, дуже любить природу, приймає участь в різних екологічних акціях. За задумом ав-

торів «Життя без сміття», треба виховувати екологічну культуру у молоді сучасними засобами фотомистецтва та комп'ютерної графіки. А це, насамперед, соціальна реклама, інформаційні мотивуючі ілюстрації для соцмереж, тематичні колажі. Для створення саме такого зворушливого емоційного контенту знадобляться вміння та навички, отримані в гуртку графічного дизайну.

«Наші проектанты дуже прицільно визначилися з темами, це не тільки усвідомлення існуючих проблем, а й пошук способів їх вирішення. У наших вихованців є всі можливості реалізувати свої творчі соціальні ініціативи та запити, робити корисні справи, тому

не треба боятися труднощів або чекати на кращі часи. Треба брати і робити, докладати зусиль, прагнути, намагатися. А ми обов'язково допоможемо», – підтримала учасників заходу заступник директора ЗМПДЮТ з виховної роботи Світлана Горлова.

Всім командам були вручені сертифікати, що надають право на реалізацію їх проектів в стінах закладу. Та головне, це відчуття причетності та відповідальності, небайдужість тих, хто вже сьогодні починає змінювати світ на краще.

Над матеріалом працювали: Анна Дегтярьова, Гліб Ляхов, Катерина Белицька

ВІТАЄМО ВСІХ ПЕРЕМОЖЦІВ ТА ПРИЗЕРІВ ЦЬОЇ ОСЕНІ!

Ансамблю спортивного бального танцю «Фієста» аж ніяк не загрожує осіння хандра. Бо у вихованців та тренерів ансамблю у вересні

розпочався зірковий танцювальний марафон.

Всеукраїнські змагання «Z Grand Cup 2021» (Запоріжжя) принесли діадему нагород вихованцям молодшого та середнього складів колективу: 2 – I місце, 3 – II місце і 1 – III місце.

На початку жовтня танцювальна пара ансамблю Кошулинський Денис та Жадленко Ілона завоювала бронзову нагороду у Відкритих Всеукраїнських змаганнях зі спортивних бальних танців «J.E.M. dance Festival» (місто Києв).

Аневдовзі нагород стало ще більше! На відкри-

тих Всеукраїнських змаганнях «Golden Step -2021» у м. Запоріжжі вихованці середнього складу ансамблю «Фієста» зірвали майже всі лаври, а саме: танцювальні пари Кошулинський Денис і Жадленко Ілона – вісім I місце, Фесенко Руслан і Гладун Софія – два I місця та два II місця, Постол Аріна – II місце, Ковальська Софія – I місце. У Всеукраїнських змаганнях спортивних бальних танців «Grand cup 2021» (Запоріжжя) переможцями та призерами стали: Постол Аріна, Храпачов Лев і Петренко Олександра, Кошулинський Денис і Жадленко Ілона.

У вересні показали клас і вихованки талант-студії «Фріда», які завзято підкорювали майданчики фестивалів зі східних танців.

На Відкритому Чемпіонаті Запоріжжя та області з Bellydance (відбірковий тур на чемпіонат України 2021) вихованки колективу здобули 29 призових нагород, серед яких I місце – 13; II місце – 13; III місце – 3. У Всеукраїнському конкурсі сучасного танцю «New Generation Z and A» молодший склад «Фріди» виборов 1 золоту та 2 срібні нагороди. На Всеукраїнських змаганнях зі східних танців «The Way to the Stars» у місті Києві провідні вихованки старшого складу талант-студії «Фріда» завоювали: Мокроусова Марія – I, III місця, Лисевич Тетяна – II місце, IV та VII місця, Дорофєєва Олександра – II місце, Ксензова Катерина – I місце – 3, II місце – 3!

В жовтні юні майстрині з гуртка «Петриківський розпис» отримали 9 перших місць у Міжнародному багатожанровому фестивалі «Grace Best Award!». Ось вони, наші золоті дівчатка: Іванюк Марія, Біленко Валерія, Полещук Божена, Шельміна Ярослава, Подимська Аліса, Строганова Марія, Устінова Тетяна, Христенко Ксенія, Шляніна Варвара.

Фотостудія «Образ» теж зняла гарний врожай нагород. На обласному етапі конкурсу юних фотоаматорів «Країна – моя

Україна» юні митці студії нагороджені Дипломами першого ступеня, а саме, Олександр Бехтер, Мішель Волкова, Іван Джурасович, Марія Житник. Роботи, які зайняли перші місця в різних жанрах, будуть представляти Запорізьку область на всеукраїнському етапі фотоконкурсу.

Сильні, спритні та наполегливі вихованці гуртка тайландського боксу (тренер Ренат Валієв) вибороли 9 золотих та 3 бронзові нагороди на Все-

українському турнірі во Львові!

І на десерт! Вже котрий рік наш Палац об'єднує талановитих поетів та виконавців авторської пісні зі всієї країни, надаючи широкі можливості для самовираження і творчого зростання. Цього жовтня традиційний щорічний фестиваль «Сонячний

зайчик» (відбувався дистанційно) став вже міжнародним! До нього приєдналися представники 15 міст з 11 областей України, а також педагог з режисури пісні з Німеччини Михайл Гантман та 14 – річна виконавиця з Мельбурну (Австралія) – Марина Ют, яка виконувала пісні українських авторів. Для учасників була створена творча майстерня зі сценічної мови, «зірковий» лекторій, мовні тренінги. Кращі митці отримали заслужені дипломи, всі учасники – масу нових вражень і щирий заряд натхнення.

Вражаюче показали себе представники гуртка авторської пісні нашого Палацу: Марк Толмачов, Андрій та Ліза Шулякови, Іван Мотуз. Всі вони були відмічені як цікаві самобутні виконавці авторської пісні. До речі, співучий «Сонячний Зайчик» живе, росте і розквітає саме завдяки своїй засновниці, художньому керівнику гуртка Олені Алексєєвої.

Звісно, все це тільки початок, бо навчальний рік тільки стартував! Тож, бажаємо вихованцям та їх наставникам прагнути до більшого, перемагати, завжди бути на творчій хвилі!

«Одна в пустелі...»

Чому не треба мовчати «про це»

«Було страшно і огидно... Нажаль, із шкільних років я унесла з собою купу психічних травм і проблем у доросле життя – такий собі багаж, м'яко кажучи».

На наше ментальне здоров'я впливає багато чого: відносини у родині та стосунки з однолітками, якість життя і навчання, емоційний інтелект оточуючих, можливість порозумітися та вчасно отримати потрібну підтримку, наші здібності, захоплення та риси особистості. Сьогодні «шкільний булінг» – термін знайомий кожному, це як мінімум. Можливо, навіть, знайомий не з чуток, – на власному досвіді. Ми нібито знаємо, що робити, як реагувати і куди звертатися в таких випадках. Ми нібито добре обізнані, а, значить, захищені. Але чи так це?

До і після

«Ми завжди щось приховуємо, навіть, від себе. Бо соромно бути занадто вразливими, занадто чутливими. Ми стискаємо зуби і мовчимо, бо гадаємо, що ми не слабаки, щоб «скиглити». Але біль, яку ми стримуємо і замикаємо у собі, там і лишається, поступово руйнуючи нас зсередини», – каже Іванка.

Дівчина, яка зважилася на відверту розмову «про це», вже кілька років намагається подолати наслідки цькування у школі, відновити своє ментальне здоров'я, знов відчувати радість життя. На її прохання ми будемо називати її просто Іванка без прізвища.

Нашій героїні 19 років, вона навчається в університеті за інженерною спеціальністю. Зараз її життя майже налагодилося, але коли Іванка згадує про свої підліткові шкільні роки її голос тремтить, посмішка сходить з обличчя. Бо для неї це було важке щоденне випробування: нескінченна пригніченість, тривожність, токсичні «друзі», приниження і образи, що вилилися в комплекси, зневіреність, депресію. Виходити з того «болісного сну» довелося тяжкою і довгою працею: не один рік відвідувати психолога, наполегливо вчитися долати труднощі, відстоювати себе, позитивно мислити.

«Дрібниці життя»

Тема ментального здоров'я здебільшого залишається за кадром, про це рідко почуєш у школі. Точніше, не зовсім так, – ми, підлітки, в своєму колі говоримо про це багато, бо для нас наші відчуття, емоції, досвід спілкування і взаємин – найважливіші питання у житті. Між тим, дорослі не вважають це чимось достатньо важливим, мовляв, «дитяча трагедія» така собі дрібничка, «ось нюхнете дорослого життя, зрозумієте тоді, де справжні проблеми». Як мінімум, вони відмахуються і радять «не звертати уваги, заспокоїтися та зайнятися справою». В гіршому випадку – дорікають і звинувачують в «навмисному створенні проблем задля привертання до себе уваги».

Але чому так відбувається? Адже, дорослі теж були дітьми, ходили до школи, стикалися з чимось подібним. Чого ж вони твердять майже в один голос, що з часом все мине, що нібито колись ти переростеш такі дурниці? Невже самі не відчують, що не переросли, а,

скоріш, вросли в них? Бо вчать нас ховати почуття, замовчувати проблеми, закривати очі, навіть, зрідка самих себе на користь правил, норм і стереотипів. «Повинно бути так», «ненормально так реагувати», «неправильно так відноситися»... Чи таке «виховання» передбачає турботу про ментальне здоров'я? Чи, може, воно має на меті втиснути особистість в певні рамки, в ментальні лещата?

За словами багатьох моїх друзів, потрапляючи до складних психологічних ситуацій, вони прагнуть знайти відповіді самостійно у тематичних подкастах, фільмах, книгах, намагаючись допомогти собі і один одному. Деякі знаходять віддушину в творчості.

Іванка теж пройшла такий шлях. Та, хай там що, вирішила бути собою. Творчість стала для неї рятівними крилами. Дівчина обожноє малювати, тонко відчуває красу навколишнього світу, пише пейзажі.

Смартфон для неандертальця

«Коли я була підлітком, мені здавалося, що я зовсім одна в якийсь безлюдній пустелі, я почувалася такою самотньою! Уже тоді я зрозуміла, що тема психічного здоров'я для більшості людей, як смартфон для неандертальця. Було сумно і страшно, бо я не знала, як поводитися, як захистити себе від тиску та агресії інших дітей».

Я завжди була худа, але дехто з моїх однокласників вирішив, що це не так, і буде дуже смішно забирати в мене їжу, викидати в смітник чи демонстративно з'їдати. На уроках я не тягнула руку, відповідала тільки, коли вчителя викликали. Була одна компанія, якій здалося, що це гарний привід для веселощів. Пам'ятаю, як перед уроком математики, коли я поверталася до кабінету, мене зненацька почали знімати на камери телефонів. Вони хотіли зняти мою реакцію на свій «пранк»: мій зошит розірвали на шматки і з них виклали слово «дура».

Таких «пранків» було багато, до того ж, вони часто знімалися на камеру, відео розповсюджувалися, від чого ставало зовсім погано. Навіть, не буду говорити, як сильно це вдарило по мені».

Іванка довгий час потребувала кваліфікованої психологічної допомоги. Життя здавалося їй безраднішим та байдужим шкільним коридором. «Щасливе дитинство» залишило глибокі шрами. Найжах-

ливіше в булінгу те, що він завжди залишає по собі шрами, що набагато болючіші, ніж будь-які синці чи фізичні травми.

«Звісно, я зверталася по допомогу до вчителів, але чула у відповідь лише те, що у мене дуже багата фантазія і явний дефіцит уваги, що я вигадую всі ці дурниці та нібито підставляю своїх однокласників. Батьки дізнавалися про такі ситуації від моїх вчителів, які самі дзвонили і розповідали, що я фантазерка і ябеда, і це, мовляв, дуже заважає навчальному процесу. Сама я батькам не скаржилася, не знаю, чому, тоді мені здавалося, що так буде краще», – каже Іванка.

Картина цифрами

За даними Інституту модернізації змісту освіти, спеціалісти психологічної служби в 2018-2019 роках прийняли більш ніж 86 000 запитів від учасників освітнього процесу про проти-дію булінгу в навчальних закладах. Тоді цькування зазнало 24% школярів. Навіть, за час пандемії та дистанційного навчання, коли підлітки стали більше часу проводити онлайн, ситуація не покращилася. Як повідомляє «UNICEF Ukraine», кожен третій підліток в 2021 році становився жертвою кібербулінгу, а кожен п'ятий був змушений пропускати через це шкільні заняття.

На початку цього навчального року 12-річна Марія, учениця 6-го класу звичайної запорізької школи, прийшла на заняття до одного з гуртків в ортопедичному комірці. Як розповіла дівчинка, її побила однокласниця на уроці фізкультури, коли вона спробувала захистити іншу дівчинку. Решта однокласників у цей час спостерігали за побиттям, підбадьорюючи кривдицю, неначе то була якась бійка без правил. Звісно, далеко не кожний прикрий інцидент стає статистикою, виходить за поріг школи, тим більше доходить до суду. Але майже кожна така історія здатна зламати людині життя.

Кожна дитина заслуговує на щасливе дитинство

«Ментальне здоров'я – це основа і запорука успішного розвитку особистості. Про нього потрібно піклуватися з самого дитинства. Ця тема стала мега актуальною ще до карантину, а під час ізоляції ми побачили величезну потребу в розвитку

сервісів психологічної допомоги, особливо для молоді, – розповіла засновниця волонтерської організації «Тінерджайзер» Яна Панфілова. – До речі, наша організація була створена 7 років тому, це був молодіжний проект, тоді нам було по 16 років. Наразі маємо розвинутий онлайн-майданчик психологічної підтримки, активно проводимо онлайн-консультування.

До нас звертається дуже багато підлітків і, можу сказати, із зовсім недитячими проблемами (сайт організації - teenergizer.org). Коли ми хворіємо, коли нам погано, ми не тільки приймаємо ліки, нам ще потрібно, щоб з нами розмовляли, підтримували. Нам необхідно висловлювати свої емоції, почуття. Дитина не повинна залишатися сам на сам зі своїми проблемами. Кожна дитина заслуговує на щасливе дитинство і комфортне, дбайливе оточення».

Комфортне, дбайливе, а ще й творче оточення – це саме про позашкільля. Бо це особливе, по-домашньому тепле, родинне середовище, де можна знайти друзів, а, зазвичай, й себе, відкрити нові можливості, захоплення. Тут твоя думка важлива. Тут звертаються за ім'ям, а не за прізвищем. Саме тут ти – неповторна, унікальна особистість і можна не боятися бути справжнім. Це простір, де тягар психологічної напруги перетворюється на крила, а обладунки зацькованості на ширю посмішку. Де ко-

жен, як на долоні, і немає ніяких глухих кутів, ніяких безвихідних ситуацій. А єдиний «бійцівський ринг» – то дружній спаринг у гуртку тайландського боксу.

Можливо, якщо б нашій героїні тоді пощастило знайти справжніх друзів, тих, хто почув, зрозумів, підтримав, їй було б набагато легше пережити важкі часи, справитися з проблемами. Це додало б впевненості у собі, добрих вражень, щасливих моментів.

«Зараз я розумію, що не треба замикатися у собі, не треба соромитися звертатися за допомогою. Треба приймати і поважати себе, пробувати, намагатися, не здаватися, – шукати те, що потрібно саме тобі, незважаючи на перешкоди і труднощі», – ділиться Іванка.

Це історія із щасливим кінцем. Кожен з нас вільний обирати, як поступати в тій чи іншій ситуації, ким бути. Врешті решт, не всьому можна навчитися, але всьому можна навчитися. Тому несправедливо в усіх негараздах винуватити школу. Незважаючи на свою величезну шляхетну працю, вона просто не в змозі самотужки виконувати всі ролі. Може навчити різним наукам, але не завжди навчить бути людиною. Тож кожен з нас може навчитися цьому сам. Варто тільки пробувати, намагатися, не здаватися.

Над статтею працювала
Анна Дегтярьова

Коментар психолога Олени Філоненко

Найбільш вразливими до булінгу є сором'язливі, зі зразковою поведінкою діти, а також діти, які, в силу різних життєвих обставин, «замкнуті в собі», закриті для спілкування. Найчастіше діти піддаються цькуванню з боку однолітків за свій зовнішній вигляд, переконання, поведінку, а також через різні життєві обставини.

Відповідно до статистики Національної дитячої «гарячої лінії» більше 25% дзвінків так чи інакше пов'язані з цькуванням. До того ж, близько 40% дітей, що зіткнулися з випадками булінгу, ніколи не розповідають про це своїм батькам. При цьому, 44% з тих, хто спостерігав, як знущуються з їх однолітків, не реагували на такі факти через острах піддати аналогічному знуцанню.

Сьогодні, в процесі реформування системи освіти, проблеми цькування і насильства в шкільному середовищі дуже часто стають перепорою для досягнення мети всебічного розвитку дитини. Зважаючи на це, заклад позашкільної освіти відіграє важливу роль у створенні умов для здобуття вихованцями знань в безпечному освітньому середовищі, формуванні ставлень та навичок, необхідних для здорового безконфліктного спілкування, протидії проявам будь-якого насильства.

Результати анкетування вихованців Палацу на тему булінгу показали, що у гуртках та студіях нашого закладу жодна дитина не зазнала цькування. Поряд з вихованцями завжди знаходиться цікава, талановита, добра людина, наставник-педагог, до якого можна звернутися з будь-якою проблемою. Індивідуальний підхід, створення ситуації успіху, всебічна підтримка педагога та батьків сприяють розкриттю здібностей, вселяють у дитину віру у свої можливості, підвищують самооцінку.

СЕРГІЙКО - РОБОТ

- Сергійко, ти не запізнишся до школи? – спитала мама, квапливо взуваючись та виходячи з квартири.

- Зрозуміло ж, ні! Обов'язково встигну! Куди ж без школи! – відгукнувся хлопець, з апетитом дожовуючи гарячий бутерброд.

- Поспішай, скоро вже восьма! – грюкнули двері.

- Добре, добре, вдалого дня, – відповів хлопець сам собі, повертаючи ключ.

«Так, залишилося хвилин десять, самий час розпочати підготовку», – роздумував він, оглядаючи свої володіння панським поглядом.

В кімнаті царював справжній творчий гармидер. Та хіба це його зупинить? Ось він вже сидить за своїм столом, розмотуючи якісь довгі дроти навколо невеличкого апарату, що нагадує якісь дивні окуляри для відеогри. Прозвонив будильник, в дві хвилини на дев'яту молодий винахідник натягнув свій пристрій.

Шкільний дзвінок гучно нагадав, що навчання все ще існує. В спеціально обладнаній шавці Сергія на першому поверсі школи, де колись був гардероб, щось загуло, немов ожило. І ось дверцята самі відчинилися і звідти вийшов хлопець. Точна копія Сергія. Тільки акуратний, добре причесаний, з вдумливим, серйозним обличчям.

Інший Сергій взяв з шафи необхідні речі і пішов до кабінету хімії, яка була сьогодні першим уроком. Привітався, зайняв своє місце в класі, і почав вчитись, як ніколи. Його не відірвати від дошки, він ловить кожне слово вчительки, ніхто не працює на уроці так завзято, як Сергій Токаренко. Зоряна Трофимівна, вчителька хімії, жінка

вкрай захоплена своїм предметом і дуже вразлива, навіть, захотіла обійняти учня за такий величезний хист. Але той зненацька змінився в обличчі.

«Ні, що ви, це зайве», – перелякано бубонів він, виставляючи вперед руки та постійно задкуючи.

«Розумнику мій! – щебетала розчулена вчителька. – Хочу потиснути твою міцну учнівську долоню! Диво яке! Хто б міг подумати, що в нашому десятому класі вчиться новий Менделєєв!»

Але тут все зовсім пішло шкереберть. Хлопець почав говорити нерозбірливо, розмахувати руками...

«Електроди! Контакти замкнуло! Щоб їх квочка схопила!» – розгублено прогарчав справжній Сергій, схопившись за голову. Але ситуації це ані трохи не врятува-

ло. «Зрадник» зовсім з'їхав з глузду, почав промовляти якісь формули, якісь коди програмування, змішавши все до купи. Від чого у Сергія з'явилося велике бажання самому сховатися кудись в шафу. Але треба було щось робити, бо він не знав, які ще фокуси далі викине його «заступник». Винахідник у відчай відкинув кляті окуляри та мерщій побіг до школи.

Коли він, скуповджений та розгублений, увірвався до класу, то побачив переляканих однокласників та стривожено вчительку, що намагалися надати першу допомогу нещасному роботу.

«Сергій Токаренко! Будь ласка пояснити нам свою поведінку!» – суворо мовила вчителька до справжнього Сергія. – Чому твій робот – замітник поводить себе, неначе дика істота?»

Сергій підбіг до свого «друга», який понуро сидів на парті з закритими очима і бубонів рятівні формули. «Зараз, Зоряна Трофимівна, я все виправлю!» – випалив він, недобро згадуючи китайську якість. Він похапцем взявся до роботи. Невдовзі робот прийшов до тями, підвівся та почав вибачатися.

«Отже, Сергій, – зауважила вчителька, – чому б тобі деякі дисципліни не відвідувати особисто? Ось, бачиш, що буває, коли надто сильно покладаєшся на робота? Знання – це добре, але де, скажи мені, його душевні налаштування? І хто з вас двох, хотіла б я знати, прогавив курс «Емоційний інтелект автоматизованих систем»?!»

Гліб Ляхов

Моя подруга Осінь

Осінь дбайливо відчиняє вікно і впускає в мій дім рятівне повітря. Пробуджується бажання творити, мислити, насолоджуватися красою життя. Я одразу вирушаю шуршати жовтим листям,

шукати промені далекого сонця, що уходить все швидше, але все ж встигає вкати дорогу до щастя.

Це пора, коли можна побачити поезію, відчувати музику і до запаморочення дихати небом.

Найяскравіші, як сама осіння природа, спогляди з'являються саме цієї пори. Закоханість приходить з хмарами. Натхнення обволікає, немов аромат чаю і паперових книг. Течія часу майже зупиняється, і ти встигаєш поринути у хвилини, погляди, посмішки, інші світи. Осінні дощі – особливі, вони змивають літні образи з перехожих, поглиблюють думки, оголюють почуття. Всі шукають тепла прохолодними вечорами, прислухаються друг до друга.

Декого три жовтогарячих місяця надихають вчитися, інші печуть яблучні пироги і готують гарбузові запіканки, запрошують до себе гостей, а хтось хапається за фарби та пензлики, зачарованій сезонною красою.

– Юль, давно не бачила тебе такою щасливою! В чому справа?

– Восени мені завжди хочеться жити, – відповідає моя подруга з клінічною депресією. – Мене захоплюють золоті дерева, золоті доріжки в парку, золотий аромат гарячої кави. Навіть, повітря

здається золотим. Як бачиш, я, навіть, стала виходити на вулицю.

Я вражена, я рада до нестями! Бо тепер ми зможемо ходити разом на прогулянки, шуршати листям і милуватися золотою порою. Юля кілька місяців провела у лікарні, де намагалася позбутися своєї хвороби, пила таблетки. Я не знаю, що буде, коли зникне все це золото, коли зима сховає вулиці під білою ковдрою, коли льодове мереживо постукається в холодне вікно... Коли, коли... Але зараз Юля захоплена займається улюбленою справою. Вона шиє чудовий одяг, в кожному шві вбачаються любов і турбота. І мені просто хочеться вірити, що ці три золотих місяця, три золотих птаха, подарують подрузі крила, вдихнуть в неї радість життя.

– Катя, скажи, а яка в тебе улюблена пора року? – цікавлюся у іншої подруги.

– Мені подобається осінь, за її ніжність, вишуканість, чарівність. За те, як заворожує та надихає, навіть коли хочеться плакати. А в похмурі дні навпроти хочеться посміхатися і мріяти, дарувати людям посмішки!

Катя пише вірші, вона каже, що особливі вірші пишуться саме восени.

Осінь, напевно, люблять усі творчі люди. Вона і сама чуттєва, витончена, незбагненна та трішечки примхлива, як геніальний, але не всім зрозумілий художник.

Анна Фурсенко

СВЯТО «ТЕПЛОЇ КНИГИ»

Осінь – така яскрава і похмура водночас. Помаранчеве листя, неначе під класичну музику, вкриває прохолодну землю затишною ковдрою. Природа, немов поринає у дивний сон, що триватиме аж до весни. Це чаруючий світ, де дивовижно сплітається тиха радість та світлий сум, дощі і сонце, відчайдушно синє небо і насуплені хмари. Для когось ця пора року асоціюється з похмурими сірими днями, застудами і вечірньою нудьгою. Хтось шукає цікаві заняття, нові хобі, щоб заповнити порожнечу перехідного часу. А для декого кожен день – це маленьке свято, свято останніх теплих сонячних промінів, які ледь встигають потрапити у долоні, перш ніж сховатися за небокрай. Свято теплої ковдри і «теплої книги», бо ніщо не зігріває краще.

А, ось, і добірка таких особливих книг, що, на мій погляд, краще за все пасують саме дивному осінньому настрою. Вони різні за жанрами, тому, гадаю, кожен знайде щось до душі.

Для тих, хто обожнює книги про кохання, пропоную книгу Асі Лавринович «Від одного Зайця». Як кажуть, хороших

дівчат завжди тягнуло до бедбоїв, але Ріта Ромашкіна була переконана, що це не про неї. Все, що її хвилювало, це робота над спільним з подругою проектом. Але її плани зазнали краху, коли її поставили в пару з нахабним «дурнем» спортсменом Артемом Зайцем. Ріта одразу ж вирішила позбутися такого тягаря – «напарника», але не тут-то було...

Тим, кому не достає впевненості у собі (особливо, це стосується творчих особистостей), стане у нагоді книга Елізабет Гілберт «Велика магія: Творче життя без страху». У книзі авторка розповідає про свої невдачі та падіння, після яких вона не тільки не здавалася, але й змінювалася на краще, надихаючи читачів не зупинятися і завжди йти до своєї мети, долати стра-

хи і труднощі. Ще авторка приділила багато уваги темі – звідки беруться ідеї і куди вони потім зникають.

Шанувальників психологічної драми не залишить байдужими роман – бестселер Еліс Сіболд «Милі кістки». (До речі, екранізований Пітером Джексоном). Ця книга викликає дуже змішані почуття: від обурення, гострого смутку та співчуття на початку до душевного польоту, звільнення і радості наприкінці. Незважаючи на те, що авторка розповідає трагічну історію 14-річної Сюзі Селмон та її родини, що зазнала жорстокої втрати, книга вийшла доброю і світлою. Вона змушує задуматися про найцінніше в житті, від неї до нестями хочеться жити.

Підготувала
Валерія Калінчук

Створено творчим колективом Медіашколи

Позашкільний навчальний заклад «Міський Палац дитячої та юнацької творчості» +38 061 236-48-38

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації № 1277-522-Р Серія 33 від 11.05.2018 року

Редактор: Юліанна Макарова
Відповідальний за випуск: Печерська Іяна
Адреса редакції: м.Запоріжжя, пл. Запорізька, 1

Засновник, видавець: БФ «Чарівна скринька»
Міського Палацу дитячої та юнацької творчості
Розповсюдження: безкоштовно
Віддруковано ТОВ «ВБ «Кераміст»

Редакція TW
teensredz@gmail.com

Номер заказу: 2186204 Наклад: 1000 екз.